

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності
(назва освітньої програми)

на тему «Шляхи зниження собівартості продукції підприємства (на
прикладі ПрАТ "Болградський виноробний завод")»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка центру заочної форми
навчання

Вишневська О.С.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Янковий О.Г.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. . На сучасному етапі розвитку економіки України дуже важливо найбільш повне використання раніше створеного виробничого потенціалу. Одним з показників, що постійно реагують на умови виробництва і реалізацію продукції, є собівартість, що відбиває витрати живої й упередженої праці на її виготовлення яка характеризує ефективність проведених заходів щодо інтенсифікації виробництва і посиленню режиму економії.

Визначення собівартості продукції необхідно з багатьох причин, у тому числі для рентабельності окремих видів продукції й виробництва в цілому, встановлення оптових цін на продукцію, здійснення внутрівиробничого планування, формування національного доходу в масштабах країни. Найбільш важливим моментом у вивченні собівартості продукції є розгляд факторів, які впливають на показник та визначення основних напрямків зниження собівартості. Від того, як вирішується дане питання підприємством залежить отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія трудових, матеріальних та фінансових ресурсів.

Мета дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра полягає в аналізі господарської діяльності та собівартості продукції підприємства ПрАТ «Болградський виноробний завод», виявленні основних резервів зниження собівартості продукції підприємства та пошуку шляхів зниження собівартості продукції ПрАТ «Болградський виноробний завод».

Завдання дослідження:

- розглянути сутність та види собівартості продукції;
- розкрити планування собівартості продукції на підприємстві;
- розглянути фактори та шляхи зниження собівартості продукції;
- провести аналіз господарської діяльності підприємства;
- провести аналіз собівартості продукції підприємства;
- обґрунтувати пропозиції щодо шляхів зниження собівартості продукції підприємства.

Об'єктом дослідження є ПрАТ «Болградський виноробний завод» - одне з найбільших підприємств по виробництву виноробної продукції півдня України.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є показник собівартості продукції, її структура та основні напрямки її зниження.

Методи дослідження В процесі дослідження використовувалися загальноприйняті в економічній науці методи вивчення: статистико-економічний, системного аналізу, комплексний і системний підходи, методи фінансового аналізу, традиційні способи і прийоми економічного аналізу (табличний, порівняння, угруповання, графічний).

Інформаційна база дослідження дипломної роботи була наступна інформація: Закони України та нормативні акти стосовно теми магістерської роботи, дані економічної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів, статистичні матеріали, звіти підприємства, навчальна література, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з теми дослідження.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (54 найменувань) та. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінок. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 26 таблиць, 4 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні підходи до дослідження собівартості продукції»* розглянуто сутність собівартості продукції на промисловому підприємстві, планування собівартості продукції на підприємстві, фактори та шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві.

Собівартість продукції (робіт, послуг) являє собою вартісну оцінку використовуваних у процесі виробництва продукції (робіт, послуг) природних ресурсів, сировини, матеріалів, палива, енергії, основних фондів, трудових ресурсів, а також інших витрат на її виробництво і реалізацію.

Визначення планової собівартості окремих видів продукції є основою планування витрат на виробництво. Планова собівартість всієї товарної продукції розраховується на основі даних про обсяг випуску товарної продукції і планової собівартості окремих видів виробів.

Оцінка виконання плану по собівартості всієї товарної продукції здійснюється з урахуванням що відбулися протягом звітного року змін цін на матеріали і тарифів на перевезення і енергію.

Собівартість є основою визначення цін на продукцію. Її зниження призводить до збільшення суми прибутку й рівня рентабельності. В умовах переходу до ринкової економіки роль і значення зниження собівартості продукції на підприємстві різко зростають.

Виявлення резервів зниження собівартості повинно спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства: вивчення технічного і організаційного рівня виробництва, використання виробничих потужностей і основних засобів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків, а також всіх складових собівартості.

Під резервами зниження собівартості продукції варто розуміти об'єктивну можливість її здешевлення в результаті керування факторами використання виробничих ресурсів: випереджальний надплановий приріст продуктивності праці в порівнянні з приростом середньої заробітної плати; ефективне використання засобів виробництва на основі досягнень НТП, передового досвіду і дотримання режиму економії.

У другому розділі У другому розділі **«Аналіз собівартості продукції на підприємстві ПрАТ «Болградський виноробний завод»** проаналізовано господарську діяльність підприємства по основним техніко-економічним показникам за три роки виробничо-господарської діяльності. В розділі також було розглянуто основні види продукції, що випускає ПрАТ «Болградський виноробний завод», їх якісні характеристики та основні переваги. Крім того були розглянуті основні ринки збуту продукції та послуг підприємства. В другому розділі кваліфікаційної роботи автором детально був проведений

аналіз фінансового стану та ліквідності ПрАТ «Болградський виноробний завод», аналіз показників рентабельності підприємства та аналіз ділової активності. Був ретельно проведений факторний аналіз собівартості продукції на підприємстві ПрАТ «Болградський виноробний завод». За результатами другого розділу кваліфікаційної роботи були зроблені наступні висновки:

По результатам аналізу можна зробити висновок, ефективність господарської діяльності ПрАТ «Болградський виноробний завод» поступово знижується за аналізований період.

Так обсяг реалізованої продукції у 2017 році в порівнянні з 2016 роком знизився на 64,7% а у 2018 році в порівнянні з 2017 обсяг реалізованої продукції знизився ще на 12,6%. Це є негативною тенденцією для підприємства. Вона свідчить про падіння конкурентоспроможних позицій ПрАТ «Болградський виноробний завод» на ринку виробництва та реалізації винної продукції.

Витрати на 1 гривню реалізованої продукції ПрАТ «Болградський виноробний завод» мала тенденцію росту. У 2017 році в порівнянні з 2016 роком даний показник виріс на 11,1% і у 2018 році в порівнянні з 2017 роком виріс ще на 10%. Це є негативною тенденцією для підприємства.

Собівартість реалізованої продукції підприємства за аналізований період знижувалась практично так само як і обсяги реалізованої продукції. Так у 2017 році в порівнянні з 2016 роком даний показник знизився на 60,8% і у 2018 році в порівнянні з 2017 роком ще на 3,4%.

За аналізований період ПрАТ «Болградський виноробний завод» отримало прибуток від реалізації продукції за кожен рік періоду, що аналізувався. Але даний показник поступово знижувався. Так у 2017 році в порівнянні з 2016 роком прибуток від реалізації продукції підприємства знизився на 67,9%, а у 2018 році в порівнянні з 2017 роком ще на 21,9%, що є негативною тенденцією для підприємства.

Чистий прибуток підприємства ПрАТ «Болградський виноробний завод» мав чітку тенденцію до падіння. Так у 2017 році в порівнянні з 2016 роком цей показник знизився на 72,9%, а у 2018 році підприємство отримала збиток у розмірі 909 тис. грн.

У третьому розділі **«Шляхи зниження собівартості продукції на ПрАТ «Болградський виноробний завод»** запропоновані дієві шляхи зниження собівартості продукції на досліджуваному підприємстві.

В період політичної і економічної кризи для виноробних підприємств актуальним є питання скорочення виробничих витрат. Це завдання стоїть сьогодні і перед ПАТ «Болградський виноробний завод».

В умовах ринкової економіки успіх розвитку виноробного бізнесу багато в чому залежить від технологій і обладнання. Нами пропонується керівництву заводу ПрАТ «Болградський виноробний завод» приділяти серйозну увагу роботі удосконаленню технології виробництва вина.

З метою зниження собівартості виноробної продукції на ми пропонується впровадження лінії обладнання «Gimar Selector System».

Впровадження лінії обладнання «Gimar Selector System» дозволить:

- знизити витрати по утриманню і експлуатації обладнання, витрати на ремонтні роботи по обладнанню;
- значно зменшити річне споживання електроенергії;
- знизити загальні експлуатаційні витрати за рік на 147646 грн. і отримати прибуток в тому ж розмірі;
- здійснити заміну обладнання виключно за рахунок амортизаційного фонду і вивільнити з нього кошти для розширеного відтворення виробничих фондів;
- окупити капітальні вклади в економічно ефективний строк.

Істотний компонент собівартості продукції підприємства ПрАТ «Болградський виноробний завод» – витрати на енергоресурси.

Впровадження нових енергоємних технологічних процесів і підвищення загального технологічного рівня виробництва вина на

підприємстві ПрАТ «Болградський виноробний завод» викликає необхідність значного підвищення рівня надійності електрообладнання і економічного використання електричної енергії.

Енергоаудит ПрАТ «Болградський виноробний завод» показав, що заходи з енергозбереження доцільно проводити за двома напрямками:

- 1) Заміна менш ефективних трансформаторів на найбільш економічно доцільні зі знижувальними втратами активної потужності.
- 2) Заміна ламп освітлення на енергозберігаючі.

ВИСНОВКИ

1. Собівартість продукції підприємства є найважливішим узагальнюючим показником економічної ефективності її виробництва. Зниження собівартості продукції сприяє збільшенню прибутку та підвищенню конкурентоспроможності.

2. виноробному підприємству необхідно розробити напрямки зниження витрат та напрямки зміни таких факторів:

- 1) технічного рівня виробництва (втілення нової техніки, технології, механізація та автоматизація виробничих процесів);
- 2) поліпшення використання сировини та матеріалів;
- 3) удосконалення організації виробництва та праці.

3. Особливу увагу заслуговують заходи, направлені на зниження собівартості виноробної продукції за рахунок комплексної переробки вторинної сировини, що дає можливість одержувати продукти, які представляють значну цінність для низки галузей народного господарства,

4. Нами пропонуються наступні заходи зниження собівартості продукції на ПАТ «Болградський виноробний завод»:

Впровадження лінії обладнання «Gimar Selector System» дозволить:

- знизити витрати по утриманню і експлуатації обладнання, витрати на ремонтні роботи по обладнанню;
- значно зменшити річне споживання електроенергії;

- знизити загальні експлуатаційні витрати за рік на 147646 грн. і отримати прибуток в тому ж розмірі;

- здійснити заміну обладнання виключно за рахунок амортизаційного фонду і вивільнити з нього кошти для розширеного відтворення виробничих фондів;

- окупити капітальні вклади в економічно ефективний строк.

Все вище сказане свідчить про економічну ефективність і господарську доцільність заміни фізично зношеного обладнання – «Inprom» на «Gimar Selector System».

5. Істотний компонент собівартості продукції підприємства – витрати на енергоресурси. Енергоаудит ПрАТ «Болградський виноробний завод» показав, що заходи з енергозбереження доцільно проводити за двома напрямками:

- заміна менш ефективних трансформаторів на найбільш економічно доцільні зі знижувальними втратами активної потужності;

- заміна ламп освітлення на енергозберігаючі.

6. Заміна менш ефективних трансформаторів на найбільш економічно доцільні зі знижувальними втратами активної потужності дозволить знизити річні експлуатаційні витрати на 370 тис. грн. Результати розрахунків показують, що, економічно доцільно замінити трансформатор ТМ-1000/10 на два трансформатора ТСЗ-400/10, які мають ряд переваг: висока динамічна стійкість при токах короткого замикання. Обмотки не схильні до зволоженню і забруднення; підвищена надійність, висока імпульсна міцність сухих трансформаторів дозволяє не встановлювати обмежувачі перенапруги. Заміна в цеху виробництва вина на підприємстві ПрАТ «Болградський виноробний завод» лампи типу ДРЛ-250 на SONHPRO 220 забезпечить економічний ефект: забезпечить економічний ефект 99,509 тис. грн.

7. Організація енергозберігаючих заходів на підприємстві ПрАТ «Болградський виноробний завод» (заміна трансформаторів на трансформатори з знижувальними втратами активної потужності, заміна

ДРЛ-250 на SON-HPRO 220) дозволить отримати значну економію електроенергії.

8. Отже, впровадження заходів зниження собівартості продукції на підприємстві ПрАТ «Болградський виноробний завод» дозволить підвищити прибуток на 617,155 тис. грн..